

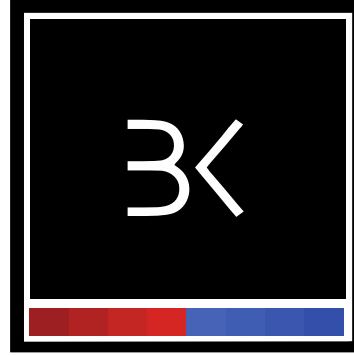
Burcu Kösem
EKONOMİ - FİNANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

CORONA-EKONOMİ BÜLTENİ

27 Kasım / 2020

Bu rapor; Covid-19 virüsünün dünya ekonomilerinde yarattığı ekonomik krizi, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

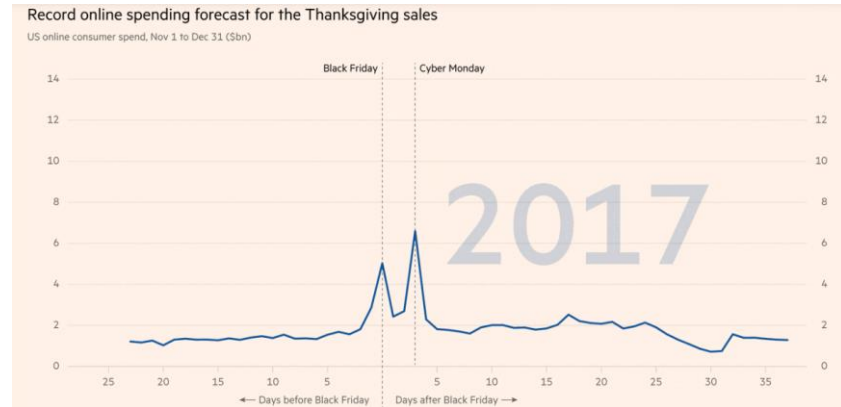
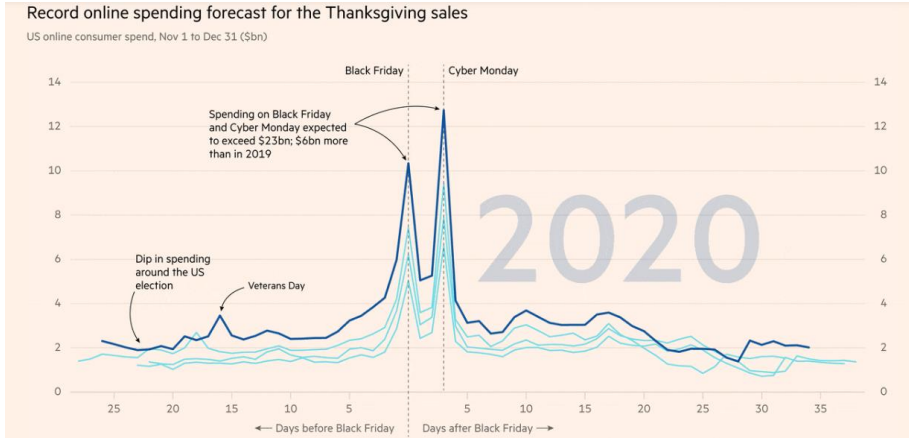
E-Ticaret'in Doruk Noktası & Kara Cuma

- ❑ Black Friday, ABD'de Şükran Günü'nden sonra gelen ilk Cuma gününe denir.
- ❑ Kara Cuma, 1932'den bu yana Noel alışveriş sezonunun başlangıcı kabul edilir. Mağazalar çok erken saatte açılır ve geç kapanırlar ve beklenmedik derecede indirimli satış yaparlar. Black Friday bir resmi tatil sayılmaz*.
- ❑ Ülkemizde ise Kasım ayı, on yıllardır promosyon ayı olarak kabul edilebilir.
- ❑ Bu sene perakendeciler birliği ülkemizde 30 milyar TL 'lık ciro hedefine ulaşılacağını belirttiler.
- ❑ Tüketimin ekonomiye ivme katkısı önemlidir. Ancak gelişen ekonomilerde tasarrufların azlığı ve dolarizasyon düşünüldüğünde olumlu katkısı tartışılır.

E-Ticaret'in Doruk Noktası & Kara Cuma

- Pandemi, mağaza kuyruklarını e-ticaret kuyruklarına bıraksa da tüketim de her bir yıl yeni bir rekor yaşıyor. ABD satış tutarlarına bakarsak:

Tüketelim Ama Ne Pahasına?

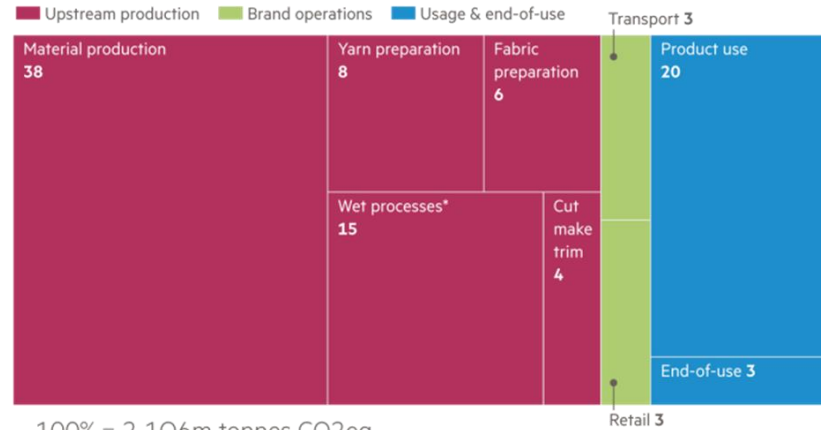
- ❑ Günümüzde çevresel kirliliği ağırlıklı olarak sanayi, trafik ve hanehalkı tüketimi yaratmaktadır.
- ❑ Hane halkı tüketiminin önemli bir parçası olan tekstil ele alındığında ise;
- ❑ Tekstil üretimin önemli bir bölümünün 80'li yıllardan itibaren Avrupa ve ABD gibi gelişmiş ülkelere Uzakdoğu ve gelişmekte olan ülkelere endüstrinin yaratacağı kirlilikten kaçınmak ve ucuz iş gücü için kaydırıldığını biliyoruz.
- ❑ Büyük marka üretiminin globalizm adı altında geniş bir coğrafyaya yayılması ile azalan üretim ve lojistik maliyetlerinin bu defa tüketim olarak da bu tarz az gelişmiş ekonomilere aktarıldığını görüyoruz.

Tüketelim Ama Ne Pahasına?

- ❑ Tüketimin bu tarz toplumlarda yaygınlaşması, sanayileşmiş ülkeler için aynı zamanda eşi benzeri bulunmamış bir tüketim pazarı da yaratmıştır.
- ❑ Gelişmekte olan bu ülkelerin artan tüketim ivmesi dolarizasyon ile birleşince enflasyonu tetiklemekte,
- ❑ Bir yandan da tasarrufların yatırım yerine tüketime yönlenmesine hatta hanehalkı borçluluğu yaratarak negatif tasarrufa yani borçlanmaya neden olmaktadır.
- ❑ Yukarıdaki unsurlar tüketimin ekonomik boyutunu gözler önüne sererken; işin bir de ülkelerden bağımsız çevresel boyutu vardır ki.. Onu da değerlendirmeyi sizlere bırakıyorum

The carbon cost of clothing

% of greenhouse gas emissions in clothing and footwear lifespan, 2018

100% = 2,106m tonnes CO2eq

*Pretreatment, colouration (dyeing or printing) and finishing
Source: McKinsey & Company in partnership with Global Fashion Agenda
© FT

Normalleşme Adımları

- ❑ Geçen haftalarda başlayan normalleşme ve sadeleşme adımlarına, bu hafta birkaç tanesi daha eklendi.
- ❑ TL'ye geri dönüşün canlandırılması adına atılan adımlar;
- ❑ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) aktif rasyosunu aralık sonunda kaldıracağını açıklaması ve
- ❑ Merkez Bankası da swap limitlerini genişletmesi şeklinde olmuştu.
- ❑ Son adım da zorunlu karşılık oranlarının değiştirilmesi oldu.

Zorunlu Karşılıkların Arttırılması Ne Anlama Gelir?

- ❑ Sıkı para politikasının bir enstrümanı olan banka zorunlu karşılık oranının arttırılması; en basit tabiri ile kredi musluklarının kısılması demektir.
- ❑ Peki böyle bir durum bankacılık hisselerini neden yükseltir dersek?
- ❑ Aslında bu durum fon maliyetini yükselten bir durum, ancak bankanın üzerindeki kredi verme baskısının kalkması anlamını da taşıyor.
- ❑ Zira bankalar, bu durumda ya kredi limitlerini kısacaklar ya da mevduat toplamaya başlayacaklar. Bu durum TL'nin likiditesinin azalması ile swap işlemlerine de yansiyarak, döviz rezervlerine pozitif katkının yansımalarına neden olacaktır.
- ❑ Ayrıca bir önemli unsur da bankalarda kötü krediyi yani provizyonların kredi baskısının kalkması ile azalmasının beklenmesi oluyor.
- ❑ Tüm bunlar bankacılık endekslerine de pozitif yönlü bir etki yaratmaktadır.

MB'nın Verdiği Sinyaller..

- ❑ Yeni TCMB yönetimi, idareye geldiğinden bu yana üç önemli konu ön plana çıkmakta;
- ❑ İlki alınan kararlar öncesi verdiği sinyaller ile piyasaya öngörülebilir bir rota çizmekte,
- ❑ İkinci olarak her karar öncesi ve sonrasında verdiği demeçler ile sürdürülebilir bir iletişim kurmakta ,
- ❑ Üçüncü olarak ise sadelik ve şeffaflık ilkesini hazırlamış oldukları bültenler ve para politikası kararları ile ortaya koymaktadırlar.
- ❑ Bu durum özellikle yabancı yatırımcıların TL fonlara olan ilgisini arttmasını sağlamada başarılı olmuştur.

BIS Rallisi ve Dalgalanan Kur

- ❑ Kısa süre içerisinde güven veren para yönetimi, özellikle borsada yabancı girişini sağladı.
- ❑ Bu hafta önemli bir gelişme olarak ; Türkiye Varlık Fonu (TVF) ve Katar Yatırım Otoritesi (QIA), Borsa İstanbul'un %10 payının QIA'ya devri için mutabakat anlaşması imzaladı.
- ❑ Daha önce 2014 yılında da Nasdaq BIS'den %5 pay almıştı.
- ❑ BIST endeksi ise bu hafta rekor üzerine rekor kırarak, adeta bir ralli sürdürmekte:

BIS Rallisi ve Dalgalandan Kur

- ❑ Bu hafta döviz kurları ise maalesef dalgalı bir seyir izledi.
- ❑ Alınan bir dizi para politikası kararı sonrası haftanın son günleri bir nebze olsun, artış ivmesi düşüş göstermeye başladı.
- ❑ Ancak kritik edilen önemli konulardan biri yurtiçi yerleşiklerin döviz mevduatındaki artışın sürmesi,
- ❑ Bu durum esasında dolarizasyona bağılı bir sonuç.
- ❑ Borsada hemen olumlu reaksiyon veren yabancı girişinin ardından, döviz mevduatında da düşüş beklenmesi zaman anlamında çok da mantıklı değildir.
- ❑ Dolarizyonun en bariz sonucu olan yurt içi yerleşiklerin tasarruflarını yabancı parada tutma alışkanlığı daha uzun bir sürece dayalı olan güven tesisini gerektirir ki
- ❑ Henüz Kasım başında oluşan reform hareketinin bu bağlamda çok kısa bir süre olduğunu söyleyebiliriz.

Ekonomik Güven Endeksi-Kasım 2020

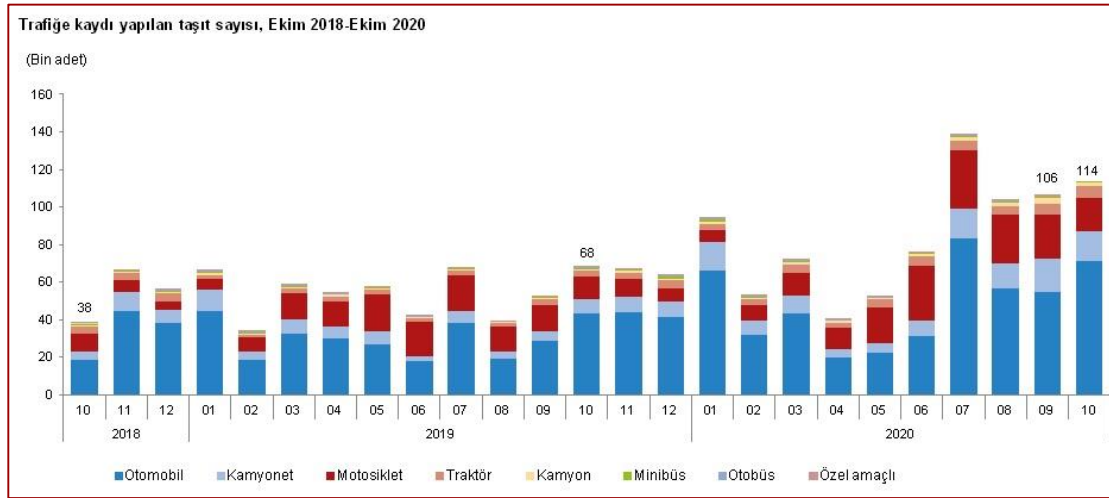
- Ekonomik güven endeksi Ekim ayında 92,8 iken, Kasım ayında %3,5 oranında azalarak 89,5 değerine düştü. Ekonomik güven endeksindeki düşüş, tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet ve inşaat sektörü güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	Ekim	Kasım	Ekim	Kasım
Ekonomik güven endeksi	92,8	89,5	4,8	-3,5
Tüketici güven endeksi	81,9	80,1	-0,1	-2,2
Reel kesim güven endeksi	109,7	107,4	3,8	-2,1
Hizmet sektörü güven endeksi	79,7	77,5	6,4	-2,8
Perakende ticaret sektörü güven endeksi	95,0	95,0	1,7	0,0
İnşaat sektörü güven endeksi	83,8	79,0	0,6	-5,7

Endeks değerleri mevsim etkilerinden arındırılmış değerlerdir.

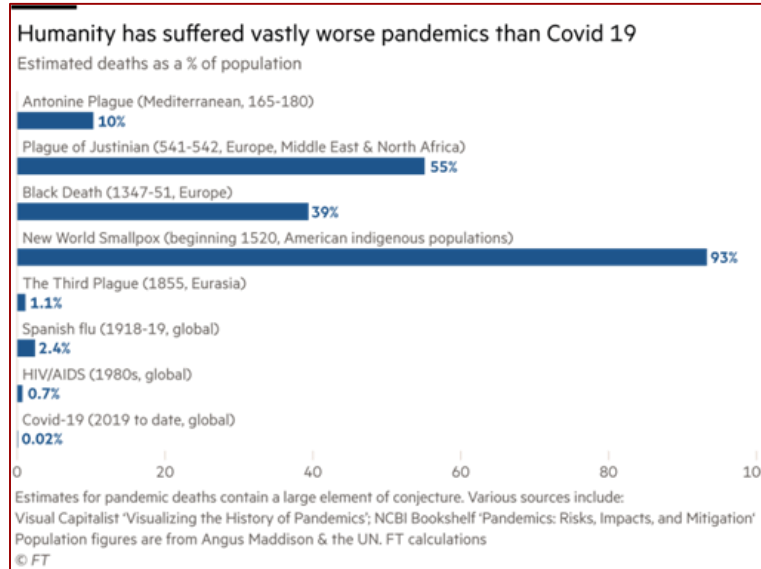
Motorlu Kara Taşıtları, Ekim 2020

- ❑ Trafiğe kaydı yapılan taşıt sayısı bir önceki aya göre %8,2 arttı:
- ❑ Ekim ayında trafiğe kaydı yapılan taşıt sayısı bir önceki aya göre otomobilde %29,7, traktörde %6,4 artarken, özel amaçlı taşıtlarda %80,1, motosiklette %22,6, minibüste %21,5, kamyonunda %15,4, otobüste %11,9 ve kamyonette %7,7 azaldı.

Haftanın Bilgisi-Covid-19'dan Öğrenilen

- ❑ İnsanlık tarih boyunca Covid-19'dan çok daha ölümcül salgınlar ile karşılaştı.
- ❑ Ancak yakın gelecekte bu virüsün ölümcül etkilerinden çok onarılması zor ekonomik etkileri ile uğraşmakta olacağız...

Haftanın Bilgisi-Covid-19'dan Öğrenilen

- ❑ Öyle ki bu virüsle mücadelede kimi ülkelerin ekonomiye rağmen hayatları koruduğu, kimi ülkelerin ise hayatlara rağmen ekonomiyi ayakta tutmaya çalıştığı gözlemlenir oldu.
- ❑ Gelecekte bu kararları ve ne sonuçlara ulaştıklarını tarih kitapları yazacak:

